

Prikaz knjige

UDK: 336.71/.76(049.32)

doi: 10.5937/ekonhor1302173S

MONEY, BANKING, AND FINANCIAL MARKETS

Cecchetti, S. G., & Schoenholtz, K. L. (2011). (The 3rd Edition) New York, NY: McGraw-Hill Education, ISBN 978-0-07-122068-2, 673

Dragan Stojković*

Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu

U knjizi pod naslovom: *Money, Banking, and Financial Markets*, autori Stephen G. Cecchetti (ekonomski savetnik i predsedavajući Monetarnim i ekonomskim odsekom u Banci za međunarodna poravnanja) i Kermit L. Schoenholtz (profesor Univerziteta u Njujorku na Ekonomskom odseku Poslovne škole Leonard N. Stern), na jasan i sadržajan način prikazali su osnovne elemente finansijskog sistema i istražili ključne efekte koje on ostvaruje na širu društvenu zajednicu.

Svrha ove knjige je upoznavanje sa principima na kojima se zasniva i po kojima funkcioniše finansijsko tržište u savremenim uslovima. Što je još važnije, ona pokazuje kako da primenimo suštinske principe novca i bankarstva pri kreiranju finansijskih i ekonomskih aranžmana. Odlikuje je veliki broj posebno osmišljenih primera koji su detaljno predstavljani, tako da se može reći da je namenjena širokom krugu čitalaca, a naročito studentima.

Imajući u vidu širok spektar tema koje se obrađuju u ovoj knjizi, autori njenu strukturu organizuju u pet celina, koje daju odgovore na sledeća bitna pitanja:

- šta je novac i kako se koristi,
- šta je finansijski instrument i kako se vrednuje,
- šta je finansijsko tržište i kako radi,
- šta je finansijska institucija i zašto nam je potrebna,
- šta je centralna banka i kako funkcioniše?

Prvi deo knjige nosi naslov *Novac i finansijski sistem* (43-110 str.), i sastoji se iz tri poglavlja (Poglavljia 1, 2 i 3). Prvo poglavlje počinje diskusijom o osnovnim elementima finansijskog sistema i u njemu je ukazano da finansijski sistem sačinjavaju novac, finansijski instrumenti, finansijska tržišta, finansijske institucije, regulatorne agencije i centralna banka. Autori u okviru ovog poglavlja ukazuju i na pet bitnih principa novca i bankarstva, koji se provlače kao osnova kroz celu knjigu, a to su: vreme ima vrednost, rizik zahteva nadoknadu, informacija su ključne pri donošenju odluka, tržište određuje cene i alokaciju resursa, i stabilno poboljšanje blagostanja. Drugo poglavlje analizira novac, i u teoriji i u praksi. U cilju razumevanja suštine funkcije novca u nacionalnoj ekonomiji, izvršena je kraća analiza njegovih karakteristika i data njegova savremena definicija. Takođe, autori su prezentirali iskustva i politike obuhvata novčane mase u razvijenim tržišnim ekonomijama. Treće poglavlje, u početnom delu, posvećeno je analizi upotrebe finansijskih instrumenata. Razmatraju se njihove

* Korespondencija: D. Stojković, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Srbija; e-mail: dstojkovic@kg.ac.rs

karakteristike i vrednovanje. Takođe, u okviru ovog poglavlja sadržana je i diskusija o ulozi i strukturi finansijskih tržišta i finansijskih institucija.

U drugom delu knjige, naslovljenom *Kamatne stope, finansijski instrumenti i finansijska tržišta* (111-298 str.), sadržan je detaljan opis finansijskih instrumenata i finansijske teorije potrebne za njihovo razumevanje. Sastoji se iz sedam poglavlja (Poglavljja 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10). Četvrto poglavlje počinje objašnjenjem buduće i sadašnje vrednosti, praćeno diskusijom o kamatnim stopama. Peto poglavlje doprinosi boljem razumevanju rizika. U okviru njega, razmatrani su definicija, merenje, vrste i izvori rizika. Zatim, kroz narednih pet poglavlja, slede specifične diskusije o obveznicama, akcijama, derivatima i devizama, praćene mnoštvom primera koji su od izuzetne važnosti za njihovo razumevanje. U osmom poglavlju, na primer, analiziraju se "baloni" akcija, i ispituje se kako te berzanske anomalije utiču na privredu. U desetom poglavlju predstavljen je *Big Mac indeks* u funkciji boljeg razumevanja koncepta pariteta kupovne moći. Kroz čitav drugi deo naglašene su dve ideje: da finansijski instrumenti omogućavaju transfer sredstava od štediša ka investitorima, i da finansijski instrumenti omogućavaju prenos rizika na one koji mogu najbolje da ga podnesu.

Treći deo knjige, pod naslovom *Finansijske institucije* (299-412 str.), fokus istraživanja prebacuje na finansijske institucije. Sastoji se iz četiri poglavlja (Poglavljja 11, 12, 13 i 14). Jedanaesto poglavlje uključuje ekonomsku teoriju koja je osnova za razumevanje uloge finansijskih posrednika. Kroz seriju primera uočavaju se problemi koji su nastali usled asimetričnih informacija, kao i mogućnosti njihovog rešavanja od strane finansijskih posrednika. U preostalim poglavljima trećeg dela nastoji se prevesti teorija u praksu. Dvanaesto poglavlje prikazuje detaljnu diskusiju o bankarstvu, bilansima banaka i rizicima, sa kojima se banke suočavaju u svom poslovanju. Trinaesto poglavlje pruža kratak pregled strukture finansijske industrije, dok četrnaesto poglavlje objašnjava regulaciju finansijskog sektora, uključujući i diskusiju o regulisanju ograničenja koja prete finansijskom sistemu u celini.

Četvrti deo knjige, pod naslovom *Centralna banka, monetarna politika i finansijska stabilnost* (413-556 str.), kroz

Poglavljja 15, 16, 17, 18 i 19, daje pregled šta i kako rade centralne banke. Prezentira metodologiju kreiranja i povlačenja novca kao osnovnog faktora ostvarivanja monetarne ravnoteže, kao uslova ostvarivanja stabilnog funkcionisanja ekonomije i prosperiteta u svim sferama društvenog života. Ovaj deo knjige počinje diskusijom o ulozi i ciljevima centralnih banaka koja vodi do principa koji ukazuju kako treba dizajnirati centralnu banku. Šesnaesto poglavlje primenjuje te principe na Federalne rezerve i Evropsku centralnu banku. Sedamnaesto poglavlje prikazuje bilans centralne banke, proces multiplikovanja depozita i ponude novca. Osamnaestim i devetnaestim poglavljima obuhvaćena je politika centralne banke zasnovana na kontroli kamatnih stopa i deviznog kursa. Takođe, osamnaesto poglavlje obuhvata monetarni transmisioni mehanizam i prikazuje mnoštvo nekonvencionalnih sredstava monetarne politike, koji su dobili na značaju tokom finansijske krize u periodu 2007-2009. godina. Cilj četvrtog dela je da pruži znanje koje je neophodno da bi se razumele sadašnje i buduće promene u strukturi centralne banke.

Peti deo knjige je naslovljen *Moderna monetarna ekonomija* (557-670 str.). Sastoji se od četiri poglavlja (Poglavljja 20, 21, 22 i 23). Ovu interesantnu oblast detaljno obrađuju brojni autori, ali u ovoj knjizi akcenat je stavljen na esencijalne lekcije. Dvadeseto poglavlje obuhvata istraživanje odnosa između stope inflacije i stope monetarnog rasta. U dvadesetprvom poglavlju predstavljen je kompletan makroekonomski model koji ukazuje na kratkoročne i dugoročne efekte monetarne politike, dok se u poslednja dva poglavlja, model koristi u cilju razumevanja izvora nastanka i načina prevazilaženja poslovnih ciklusa.

Na osnovu prezentiranog može se zaključiti da su u prikazanoj knjizi: *Money, Banking, and Financial Markets*, na celovit i naučno argumentovan način obrađene relevantne teme iz oblasti monetarnih finansijskih poslovanja na finansijskim tržištima i berzama, tako da ona neosporno može poslužiti ne samo studentima već i svima onima koji se bave odnosnim problemskim područjima.

Primljeno 15. jula 2013,
nakon revizije,
prihvaćeno za publikovanje 26. avgusta 2013.

Dragan Stojković je asistent na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, na nastavnim predmetima Osnove berzanskog poslovanja i Finansijski posrednici. Student je doktorskih akademskih studija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Glavna oblast naučnog istraživanja je berzansko poslovanje.